

Textus: Mt 7, 15-20: „15 Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik báránybőrbe bújva jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. 16 Gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Tüskebokorról szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról fügét? 17 Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. 18 Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, a rossz fa sem hozhat jó gyümölcsöt. 19 Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. 20 Tehát gyümölcsseikről ismeritek meg őket.”

Kedves Testvérek!

Minden megtörtsége és nyomorúsága ellenére talán pár száz évvel ezelőtt sokkal tisztább, világosabb és egyértelműbb volt az, hogy mi a jó és a rossz – gondolhatnánk. Pedig, ahogy Jézus erről itt beszél, úgy tűnik, akkor is tele volt a világ megtévesztéssel, hamissággal és hazugsággal. Ezzel együtt igaz, hogy olyan értékválságban vergődik a világunk, amiben nagyon nehéz eligazodni. Mi a jó és a rossz, kinek van igaza, ki hazudik és ki nem, egyáltalán van-e egyetlen igazság, vagy annak a kornak már végképp leáldozott? Az igaz és hamis kifejezések már-már értelmezhetetlen fogalmak: helyét a „nekem igaz”, a „szerintem igaz” vagy a „nekünk és szerintünk” igaz, a „mindenkinek igaza lehet a maga módján” váltja fel. Ahogy múlt vasárnap is említettem: a teljesen összemosódó, szétfolyó határok és igazságok és az ellenpólusként fellépő szélsőséges, radikális megnyilvánulások korát éljük. Ma azonban nem az ezekről való lamentálgatásra, elmélkedésre hív Jézus, hanem józanságra és elköteleződésre. A „kösziklára épült ház” igehirdetés sorozatban arra keressük a választ az Igében, hogy nekünk gyülekezeti szinten és egyénileg mit jelent az életünkre nézve, ha Isten Igéjére akarjuk alapozni az életünket, mit jelent alapvető, lényegi dolgokban benne maradni, hűségesnek maradni, rá bízni magunkat.

1. Jézus ma hitvallásra hív

Jézus nyilvánvalóvá teszi a felolvasott Igében, hogy ahogy mindig is, az ő korában is és utána is lesznek hamis tanítók. A hamis próféták, tanítók képe végigvonul az egész Ószövetségen, de megtalálhatók az Újszövetség időszakában is. Igazából az egész üdvtörténetet végig kísérik, ami nem meglepő. A hamis tanítóknál Jézus a „hazug” kifejezést használja, így logikus, hogy a „hazugság atyja”, a gonosz folyamatosan próbálja befolyásolni, eltávolítani Isten népét a helyes iránytól. Ehhez pedig a legfondorlatosabb eszközöket is felhasználja. Nemcsak kívülről, hanem belülről is próbálja bomlasztani, rombolni Isten népét. Mielőtt azonban elindulnánk a hamis tanítás leleplezésének, megragadásának az irányába (hiszen a legégetőbb, legfontosabb kérdés, hogy hogyan ismerhető fel a hamis tanítás, hogyan választható el az igaz a hamistól), egy megelőző lépést kell tennünk. Isten népe, egy gyülekezeti közösség akkor tud erős lenni, akkor tud hiteles lenni ahhoz, hogy megkülönböztesse a jót a rossztól, hogy szembe szálljon akár a hamis tanítókkal, ha saját hitvallásában biztos és saját hitvallás világos és egyértelmű. Drága Testvéreim, ez az első és legfontosabb lépés, amit meg kell tennünk és amit ismernünk kell, amiben meg kell erősödnünk: mi az az igazság, az a hit, amit megismertünk és aminek egyre mélyebb megismerésére hív a mi szerető mennyei Atyánk? Mondjuk ki, valljuk is meg a hitünket! Ha pedig bizonytalanság van bennünk, keressünk, kérdezzünk és bizonyosodjunk meg afelől, hogy mi Isten szava és igazsága! Azzal együtt igaz ez, hogy Isten igazságát senki sem birtokolja és ismerheti meg azzal a teljességgel, ahogy a mennyekben, Istent színről-színre látva ismerni fogjuk. De elégséges lehet arra, hogy élő kapcsolatba kerülhessünk vele és átélve a szabadítását az életünk helyreálljon! Meg kell vallani a hitünket, sőt, élni is kell aszerint, az Istent dicsőítve és magasztalva. Arra hív, hogy valljuk és éljük: hogy nincs más Isten a teremtő Atyán kívül, aki kijelenti magát a Szentírásban. Hogy ő alkotta a világmindenséget és hozzá tartozik, az ő tulajdona az egész világ. Hisszük, hogy az ember a bűneset miatt magától nem képes Istenhez kapcsolódni, hogy elvesztettek vagyunk mindannyian, hogy a bűn elválaszt, elidegenít Istentől, a másiktól és magunktól is és nincs más szabadítás, egyedül Jézus Krisztus. Ő megváltott bennünket és meghalt a bűneinkért és kifizette a bűneink büntetését. Egyedül hit által, ingyen kegyelemből, a benne való hitben van az üdvösségünk, semmit nem kell tennünk érte. A Szentlélek pedig kiáradt az első pünkösdkor és azóta is munkálkodik, adja az Ő ajándékait ugyanúgy, ahogy az apostoli korban. Isten ma is gyógyít, és igen, Isten arra hív, hogy hálából éljünk az ő parancsai mentén. Arra hív, hogy imádjuk őt, hogy ne imádjunk bálványokat, hogy a teremtés béli ritmusban éljünk a munkával és pihenéssel, hogy az Ő nevét tiszteljük. Arra hív, hogy tiszteljük a szüleinket, hogy ne lopjunk, ne csaljunk, hogy tartsuk tiszteletben az életet, mert Isten az élet Ura. Arra hív, hogy ne paráználkodjunk, ne törjünk házasságot, köteleződjünk el egy párkapcsolatban. Arra hív, hogy valljuk meg: Isten teremtési rendje szerint a házasság férfi és nő életre szóló szövetsége. Arra hív, hogy a szexualitásunkat Isten ajándékának tekintsük és nem magánügynek, amihez senkinek semmi köze, hanem Isten rendje szerint éljük azt meg a házassági szövetségben. Arra hív, hogy ne hazudjunk, hogy ne irigykedjünk, ne versengjünk állandóan egymással, arra hív, hogy ne a kívánságaink betöltését keressük állandóan és azonnal, hogy egymást különbnek tartsuk. Arra hív, hogy szeressünk és legyünk az Atya elfogadásának és szeretetének eszközei ebben a világban, aki az Ő rendjébe, a vele való életbe hív. Abba az életbe, ami nem lesz tökéletes, de valós lehet és teljes minden törekénységével és ambivalenciájával együtt. Az a keresztyén ember, az a közösség lehet hiteles és felkészült a hamis tanítás megítélésében és a hamis tanító felismerésében, aki maga az igazságban, azaz Krisztusban van és világosan meg is vallja a hitét.

2. Jézus józanságra hív!

Ebben az alapállapotban pedig Jézus józanságra hív. „Óvakodjatok!”- szólítja fel az Őt hallgatókat. A szó maga azt jelenti: ügyeljetek rá, törődjétek vele, figyeljétek oda! Ne legyetek közönyösek! Ne tegyetek úgy, mintha nem lennének hamis tanítók, mintha nem lenne megtévesztés ebben a világban.

Vizsgáljuk meg, hogy hányféle módon működhet a hamis tanítás, a hazugság? A **Szentírásban** lévő hamis próféták, hamis tanítók néhány sajátosságát érdemes ismernünk:

- A hamis próféták gyakran állnak a hatalom szolgálatában. Azt prófétálják, amit úgy vélnek, a feljebbvalók hallani akarnak. Kiszolgálják az urakat, akiktől gyakran függenek is anyagilag.
- A hamis próféták olykor enyhíteni próbálják az igazi próféták kemény szavait, olykor konfrontálódnak is velük emiatt.
- Különösen érdemes elolvasni a Jer 23, 9-40-et! Itt említi például Jeremiás, hogy a hamis próféták a saját szívük látomását hirdetik.
- Az újszövetségi hamis tanítók gyakran összekevernek össze nem tartozó dolgokat:
 - A törvény megtartását és az evangéliumot (Galata levél háttérben álló tévtanítók)
 - A görög filozófiát s a keresztyén tanítást (gnosztikusok)
- Találkozunk olyannal, mikor látva az apostoli működés erejét próbálnak felhatalmazás nélkül csodát tenni (Szkéva fiai), esetleg megvásárolni az „apostoli ajándékot” (Simon mágus).
- A hamis tanítók gyakran erkölcstelenek (ld. 2Tim 3) – Ugyanitt olvashatunk arról, hogy a hamis tanítók megjelenése és elszaporodása az utolsó idők jelei közé is tartozik.

A hamis tanítók kapcsán fontos a megtévesztés további „**térbeli**” sajátosságait felismernünk:

Lokalizálás: a megtévesztés lényege sokszor az, hogy lokalizálja és leegyszerűsíti a hamis tanítást. Azaz könnyű találni egy nyilvánvalóan nem evangéliumi tanítót és arra kimondani, hogy hamis tanítás és mintegy megnyugodni: ő az, ott van hamis tanítás, de máshol nincs.

Izolálódás: egy-egy közösség, vagy maga a keresztyén ember is izolálódhat, mondván: annyi a hamis tanító és hazugság a világban: zárkózzunk be, teremtsünk egy olyan közeget, ahová nem jöhet be a hazugság, a hamisság.

Relativizálás: a tolerancia jegyében elmoshatóak a határok: hogyan lehet hazugságnak nevezni bármit, ha nem lehet egy igazságot megnevezni? A relatív igazság korában a hazugság is relatív lesz.

Motiváció, lelkület. Jézus józanságra hív, ugyanis a hamis, hazug tanítás jelent tartalmi hamisságot, hazugságot, azaz az evangéliumtól eltérő tanítást. Ezt könnyebb egyébként felismerni. És jelent a működésben, a motivációban, lelkületben lévő hamisságot, mint például a kiskorúsítás, a lelki megnyomorítás, megszegyenítés, bántalmazás legkülönbözőbb formáit. A hamis tanítók a megtévesztés mesterei: a hamis tanítás gyakran tűnik jónak. Közben a hamis tanító motivációja más: valamit akar. Például a farkas báránybőrben elvegyül, hogy aztán elkapja a bárányokat, megegye őket. A hamis tanítónak van egy vagy több jól megfontolt célja: akár az irányítás, akár a kontroll, a leuralás. Nagyon sokszor egy nagyon szélsőséges nárcisztikus hajlam vezérli és a célja a tőle való függés és az imádat. Onnan ismerhető fel a nem hamis tanító, hogy olyan módon szabadítja fel a rá bízottakat, hogy felnőttként kezeli őket, ahogy Isten felnőtt gyermekeinek hívja el az ő népét.

3. Jézus bizalomra hív

Isten népe útja nem a gyanakvás, a folyamatos ítélezés és hiba keresés. Isten népe legfontosabb feladata ma Krisztus követésében, a benne való kapcsolatban a bizalom.

Végső soron minden igazságunk romlott és hamis Jézus nélkül – azzá válik... a kegyelem, hogy születik jó gyümölcs. És összességében felettébb nagy titok ez az egész... Őt hívjuk és várjuk: szabadítson!

A Heidelbergi kátében azt valljuk meg egyébként, hogy Isten Fia oltalmazza és tartja meg az ő népét, az anyaszentegyházat, így bízhatjuk magunkat és Isten népét is rá, aki hűségesen megtart korokon keresztül, amíg világ a világ.

Hála legyen Istennek, hogy miközben óvatosságra és józanságra int Jézus, megszabadít a gyanakvástól és bizalmatlanságtól. Munkálja bennünk és építi a bizalmat, amire nagy szükség van a gyülekezet közösségében. Munkálja azt is, ha valamitől távolságot kell tartanunk, ha valaminek határt kell szabnunk. De mindennek felett a bizalom jelenlétével az életünkben, a közösségünkben.

Annyira jó, hogy a végső ítéletet Istenre bízhatjuk. Isten az, aki meghozza az ítéletet végső soron a hamis tanítók fölött. És nyilvánvalóvá válik egy idő után, hogy mi volt a hamis tanítás. És ez annyira felszabadító. A gyümölcsről nyilvánvalóvá válik. A rossz fa úgyis rossz gyümölcsöt fog hozni. A rossz gyümölcs azt jelenti, valami, ami rothadt, korhadt, amiben a múlandóság nyilvánvalóvá válik. Ami nem marad meg, ami nem időtálló. A próba, amin megvizsgálható a hamis tanítás, a gyümölcsök. Egyértelmű a hasonlat a jó és rossz gyümölcsökről, a következmények, hosszabb távú gyümölcsök a jelei a tanítás igazságának. A gyümölcs jelentheti a Lélek gyümölcsét, de Kálvin szerint magát a tanítást is: a jó gyümölcs az Istent dicsőítő tanítás. Az a tanító, akitől függeni kell, akinek a személyéhez ellenállhatatlanul ragaszkodnak, aki önmaga köré épít egy közösséget, az saját fontosságát és nélkülözhetetlenségét építi. Sajnos számtalan ilyen példával lehet találkozni. Bonhoeffer így fogalmaz: „*Jézus ilyen kijelentése nagy félelemben taszíthatná az övéit. Hiszen ki ismeri a másikat? Ki tudja, vajon a keresztyén látszat mögött nem hazugság rejtőzik és nem csábítás leselkedik-e? Mély bizalmatlanság, gyanakvó figyelgetés és aggályoskodó ítélező szellem vonulhatna be a gyülekezetbe. (...) Jézus azonban megszabadítja övéit ettől a bizalmatlanságtól, amelynek szét kellene szaggatnia a gyülekezetet. Azt mondja: a rossz fa rossz gyümölcsöt terem. Idejében, magától kell felfednie kilétét. Nem szükséges, hogy bárkinek a szívébe is lássunk. Várnunk kell, míg a fa meghozza gyümölcsét.*” (Követés, 159.o.)

Magasztaljuk a mi Atyánkat, aki munkálkodik, és akire rábízhatjuk magunkat!

Bűnbánattal álljunk Isten elé és kérjük, bocsássa meg, amikor nem tettünk hitvallást és nem jártunk az igazságban. Kérjük őt, hogy munkálja bennünk és közöttünk az evangélium jelenlétét, Jézus szabadításának valóságát. Magasztaljuk őt együtt, amiért szabadítást ad nekünk és megőriz az ő népeként, ameddig csak tart e földi létünk. Benne bízhatunk. Ez építheti és tarthatja az egymásba vetett bizalmunkat is!

Ámen!

Thoma László